

ปีที่ 26 ฉบับที่ 9086 วันพฤหัสบดีที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2556 หน้า 76

การปลูกข้าวในปัจจุบันยากขึ้นจากภาวะโลกร้อนที่ส่งผลให้เกิดภาวะภัยแล้ง ฝนตกไม่ถูกต้องตามฤดูกาล พื้นที่ตอนกลางน้ำท่วม พื้นที่หน้าถูกบวกรุก พื้นที่บางแห่งที่เคยปลูกข้าวกลายเป็นบ้านจัดสรร โรงงาน จึงต้องฟื้นฟูวิธีการปลูกข้าวและต้องเก็บรักษาไว้อย่างยั่งยืน

นายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา เปิดเผยว่า ปัจจุบันข้าวไทยเริ่มมีคุณภาพลดลง เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่มีเป้าหมายปลูกข้าวเพื่อจำหน่ายในโครงการรับจำนำข้าวที่กำหนดราคาสูงถึงตันละ 15,000 บาท เพราะที่ผ่านมารายได้ที่แท้จริงของเกษตรกรอยู่ระหว่างตันละ 9,000-11,000 บาทเท่านั้น ส่วนหนึ่งเพราะถูกหักค่าความชื้นและอื่นๆ ในขณะที่ต้นทุนการผลิตสูงมาก

อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการยกระดับรายได้ของเกษตรกรจากปัจจัยการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น มูลนิธิชัยพัฒนาจึงสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกพันธุ์ข้าวจำหน่าย พบว่าได้รับความสนใจจากเกษตรกรจำนวนมาก ซึ่งการปลูกพันธุ์ข้าวจะต้องพิถีพิถันเพื่อให้มีการเป็นเหมือนพันธุ์ข้าวชนิดอื่น ส่งผลให้ราคาสูงขึ้นถึงตันละ 24,000 บาท

“เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต้องคิดว่า การปลูกข้าวเป็นวิถีชีวิตที่ต้องคอยดูแลเอาใจใส่ โดยเฉพาะข้าวดีข้าวดังที่เป็นอันตรายเป็นพันธุ์ข้าวอย่างมาก การดูแลเอาใจใส่อย่างจริงจังจะทำให้ข้าวมีคุณภาพสูงและต้นทุนการผลิตลดลง เกษตรกรจะมีรายได้เป็นกอบเป็นกำไม่ต้องเป็นเบี้ยล่างใคร”

ทั้งนี้ การผลิตพันธุ์ข้าวดังกล่าวเป็นส่วนช่วยสนับสนุนรัฐบาลในการผลิตพันธุ์ข้าวบางส่วนเท่านั้นจากความต้องการทั้งประเทศ 1.2 ล้านตัน ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของกรมการข้าวที่ต้องดำเนินการให้เพียงพอ

สำหรับพันธุ์ข้าวที่มูลนิธิให้การสนับสนุนจะมีการรับซื้อเพื่อเก็บสต็อกตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ดำริให้สร้างไซโลพันธุ์ข้าวในแต่ละภูมิภาค แล้วแต่ความนิยมของแต่ละสายพันธุ์ เพื่อรองรับวิกฤติธรรมชาติ ทั้งภัยแล้งและน้ำท่วม ซึ่งอาจส่งผลให้พันธุ์ข้าวขาดแคลน โดยปัจจุบันนำร่องที่จ.สระบุรี ขนาดไซโล 40 ตัน โดยพันธุ์ข้าวดังกล่าวจะนำมาหมุนเวียนส่งเสริมให้เกษตรกรนำ

มูลนิธิชัยพัฒนาหนุนปลูก‘พันธุ์ข้าว’ ผุดไซโลป้องกันขาดแคลน

ทางออกคือเพิ่มมูลค่าข้าวให้สูงขึ้นหรือปลูกข้าวอินทรีย์ซึ่งมีราคาสูงกว่า

» วรวัฒน์ บุญหลาย

คุณภาพข้าวไทยเริ่มลดลง เพราะส่วนใหญ่ปลูกเพื่อเข้าโครงการรับจำนำ

» สุเมธ ตันติเวชกุล

ไปปลูก หากมีเหลือจะนำมากแปรรูปเป็นข้าวสารบรรจุถุงขาย

อย่างไรก็ตาม การปลูกข้าวปัจจุบันขายข้าวสารเพียงอย่างเดียว ก่อให้เกิดการแข่งขันสูงมาก โดยต้นทุนการผลิตสูงมาก ขณะที่ผลผลิตต่อไร่ต่ำเมื่อเทียบกับคู่แข่งส่งผลให้ชาวไทยขายไม่ได้ และผลสุดท้ายเกษตรกรจะได้รับผลกระทบ ซึ่งมูลนิธิชัยพัฒนาได้ส่งเสริมงานวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์จากข้าวอย่างคุ้มค่ามากที่สุด

นายวรวัฒน์ บุญหลาย กรรมการผู้จัดการ บริษัท เมติฟูดส์ (ประเทศไทย) จำกัด กล่าวว่า ขณะนี้ข้าวไทยมีปัญหาและหาทางออกไม่ได้ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเกษตรกรเร่งใส่ปุ๋ยและสารเคมี ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่จึงได้เพียง 400 กิโลกรัม หรือเป็นอันดับ 6 เมื่อเทียบกับประเทศผู้ปลูกข้าวในอาเซียน โดยต่ำกว่าเวียดนามที่เป็นคู่แข่งสำคัญในการส่งออกข้าวกว่าเท่าตัว ซึ่งเวียดนามมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ถึง 800 กิโลกรัม

“การแข่งขันเพื่อให้ไทยกลับมาเป็น

ผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลกอีกครั้งเป็นเรื่องยาก ขณะที่เกษตรกรไทยมีรายได้ลดลงแม้รัฐบาลจะประกันราคาข้าวสูงถึงตันละ 15,000 บาท ทางออกมีทางเดียวคือต้องเพิ่มมูลค่าข้าวให้สูงขึ้น”

สำหรับการเพิ่มมูลค่าข้าวต้องดำเนินการทั้งในส่วนของการใช้ประโยชน์จากคุณค่าที่มีอยู่ในข้าว และในรูปของข้าวสาร ซึ่งปัจจุบันตลาดข้าวอินทรีย์มีอัตราการขยายตัวสูงมาก กว่าการผลิตของโลกยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ในช่วง 6-7 ปีที่ผ่านมา บริษัทเชิงมุ่งทำตลาดข้าวอินทรีย์มาโดยตลอด โดยส่งเสริมเกษตรกรให้ปลูกในแถบจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ จ.ชัยภูมิ ประมาณ 1 ไร่ ไร่ และเพิ่มเป้าหมายเพิ่มเป็น 3 ไร่ในไร่ในปี 2558 เพื่อรองรับเออีซี

อย่างไรก็ตาม การผลิตข้าวอินทรีย์ในแต่ละปีจะเป็นไปตามความต้องการ เพื่อไม่ให้เกิดภาวะล้นตลาด และส่วนหนึ่งยังเป็นการสนับสนุนให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น โดยบริษัทรับซื้อคืนในราคา กิโลกรัม

ละ 18-20 บาท ซึ่งเป็นราคาที่เกษตรกรไม่ต้องการพึ่งพารัฐโครงการรับจำนำข้าว และในการผลิตข้าวอินทรีย์ดังกล่าว บริษัทร่วมมือกับหน่วยงานออร์แกนิกสากลในการให้องค์ความรู้เกษตรกร เริ่มตั้งแต่การเตรียมดิน การใช้พันธุ์ข้าว เพื่อให้ได้ข้าวพรีเมียมที่ผ่านการรับรองโดยหน่วยงานรัฐ แต่ต้นทุนการผลิตช่วงแรกอาจสูงและคืนเงินระยะยาว ซึ่งต้นทุนการผลิตโดยเฉลี่ยอยู่ที่ไร่ละ 5,000 บาทเทียบกับการปลูกข้าวปกติอยู่ที่ไร่ละ 8,000-9,000 บาท

“ผลผลิตที่ได้มาบริษัทจะส่งออกตลาดสหรัฐ ยุโรป และออสเตรเลีย มีมูลค่าการส่งออกปีละประมาณ 300 ล้านบาท ซึ่งการปลูกข้าวของไทยต้องมุ่งทางอินทรีย์ เพราะผลิตแข่งปริมาณกับคู่แข่งไม่ได้ ต้องพึ่งพาการเกษตรแบบดั้งเดิม และยังขายได้ราคาสูงกว่า เพราะตลาดขณะนี้ใส่ใจเรื่องสุขภาพมากขึ้น แม้เกษตรกรจะชินกับการใช้สารเคมี จึงเป็นเรื่องยากแต่จำเป็นต้องทำ”